

Πρόληψη της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας

Ενημερωτικό δελτίο

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ... καλεί την Επιτροπή, το Ίδρυμα του Δουβλίνου και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την πραγματοποίηση ενδεδειγμένων μελετών σχετικά με την ψυχολογική παρενόχληση.»

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, 20 Σεπτεμβρίου 2001

Τι αφορά το έργο;

Εκδηλώνεται ολοένα μεγαλύτερη ανησυχία σχετικά με το αυξανόμενο πρόβλημα της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι έρευνες του ιδρύματος σχετικά με τις συνθήκες εργασίας εντοπίζουν αυξανόμενες τάσεις βίας και παρενόχλησης στο χώρο εργασίας. Περίπου το 10 % του πληθυσμού των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν δεχθεί σωματική βία (ή σχετικές απειλές) στο χώρο εργασίας κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους. Το έργο επιδιώκει να εξετάσει τα ζητήματα και τις επιπτώσεις που συνδέονται με το φαινόμενο αυτό και να αξιολογήσει την κατάσταση σχετικά με τη βία και την παρενόχληση σε όλα τα κράτη μέλη.

Γιατί πραγματοποιείται αυτή η έρευνα;

Στις 20 Σεπτεμβρίου του 2001 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με την παρενόχληση στο χώρο εργασίας. Σε αυτό τόνισε την ανάγκη να διερευνηθεί περαιτέρω το αυξανόμενο φαινόμενο και να προταθούν αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση του προβλήματος σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι ποικίλοι ορισμοί που έχουν διατυπωθεί για την παρενόχληση στο χώρο εργασίας καθώς και οι πολιτισμικοί παράγοντες που διέπουν το θέμα αυτό είναι σύνθετοι και θα πρέπει να αξιολογηθούν σε μια πραγματική προσπάθεια αντιμετώπισης του προβλήματος. Τα πορίσματα της έρευνας έχουν στόχο να προωθηθεί η διεξαγωγή πιο εμπειριστατωμένου διαλόγου σχετικά με το θέμα αυτό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ποια είναι τα πορίσματα;

Η έκθεση έρευνας του ιδρύματος «Preventing violence and harassment in the workplace» (Η πρόληψη της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας), η οποία δημοσιεύθηκε τον Φεβρουάριο του 2003, προβάλλει μια σειρά πορισμάτων σχετικά με το εύρος, την εστίαση και τις επιπτώσεις του προβλήματος αυτού. Ειδικότερα, στα πορίσματα υπογραμμίζεται η γενική αυξανόμενη τάση παρενόχλησης για λόγους φυλής, φύλου, ηλικίας και σεξουαλικών προτιμήσεων. Επίσης, αποκαλύπτουν το πόσο ευάλωτες είναι οι γυναίκες στο χώρο εργασίας, αλλά και το κόστος που συνεπάγεται το φαινόμενο αυτό για τους εργοδότες και την παραγωγικότητα.

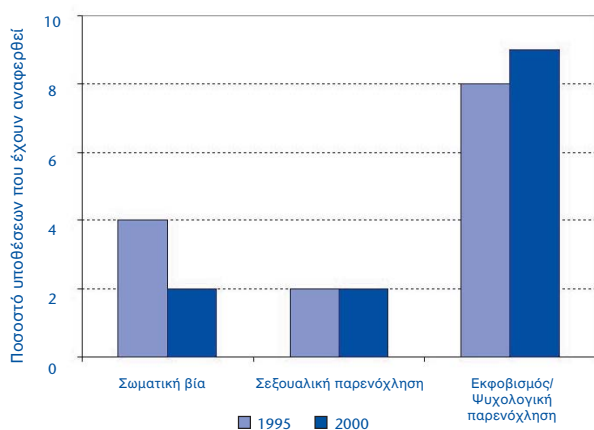
Αυξανόμενη τάση

- Σχεδόν ένας στους δέκα εργαζόμενους ισχυρίζεται ότι έχει υποστεί εκφοβισμό στο χώρο εργασίας του.
- Πάνω από το 7% των εργαζομένων στην ΕΕ γνωρίζουν ότι έχει ασκηθεί σωματική βία στο χώρο εργασίας τους, ενώ το 2% αναφέρει ότι έχει δεχθεί σωματική βία στην εργασία.
- Τόσο η σεξουαλική όσο και η φυλετική παρενόχληση αναγνωρίζονται ολοένα περισσότερο ως μορφές βίας.
- Η παρενόχληση στην εργασία για λόγους σεξουαλικών προτιμήσεων εξακολουθεί να αποτελεί σε μεγάλο βαθμό ένα θέμα ταμπού στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.
- Η φυλετική παρενόχληση στην εργασία αποδεικνύεται ότι αποτελεί ουσιώδες πρόβλημα.

Οι γυναίκες στην εργασία

- Οι γυναίκες είναι πιο ευάλωτες στη βία και στην παρενόχληση στο χώρο εργασίας σε σύγκριση με τους άνδρες.
- Συχνά οι γυναίκες συγκεντρώνονται σε τομείς «υψηλού κινδύνου», όπως η εκπαίδευση, η υγεία, τα ξενοδοχεία και εστιατόρια και οι κοινωνικές δημόσιες υπηρεσίες.
- Τα σεξουαλικά αδικήματα στην εργασία, ιδίως εναντίον γυναικών, αποτελούν σύνηθες φαινόμενο σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, συχνά όμως δεν αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές.

Τάσεις βίας στον χώρο εργασίας στις χώρες της ΕΕ

Κόστος και συνέπειες για την παραγωγικότητα

- Η παραγωγικότητα των εργαζομένων μπορεί να μειωθεί σε ποσοστό έως και 2 % ως αποτέλεσμα και μόνο της άσκησης ψυχολογικής βίας.
- Ενδείξεις αρνητικών επιπτώσεων τόσο από οικονομική άποψη όσο και σε σχέση με την παραγωγικότητα εξαιτίας της παρενόχλησης στην εργασία εμφανίζονται ολοένα περισσότερο, με αποτέλεσμα υψηλότερα ποσοστά απουσιών, προβλήματα υγείας και πρόωρη συνταξιοδότηση, συχνή εναλλαγή προσωπικού και αυξημένα ασφάλιστρα.
- Οι εκτιμήσεις κόστους υποδεικνύουν ότι ο περιορισμός της βίας στο χώρο εργασίας αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη.
- Υπάρχουν ενδείξεις ότι τόσο η σωματική όσο και η ψυχολογική βία έχουν σοβαρές συνέπειες για την υγεία και την ευεξία.
- Οι επιπτώσεις σε τρίτους γίνονται ολοένα πιο ορατές, καθώς οδηγούν σε παραιτήσεις από την εργασία και επηρεάζουν αρνητικά τις σχέσεις με την οικογένεια και το φιλικό περιβάλλον.

**Η πολυμορφία
ως
ευκαιρία
για την Ευρώπη**

Θέμα της χρονιάς
για το Ίδρυμα - 2003

Εξέταση της νομοθεσίας

- Το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες και η Σουηδία έχουν θεσπίσει ειδική νέα νομοθεσία για την αντιμετώπιση του προβλήματος.
- Χώρες όπως η Ιρλανδία, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθούν να χρησιμοποιούν το υπάρχον ποινικό και αστικό δίκαιο.
- Η Δανία και το Λουξεμβούργο έχουν επιλέξει την εφαρμογή μη νομοθετικών μέτρων, όπως η θέσπιση κωδίκων δεοντολογίας, κανονισμών και συλλογικών συμβάσεων.
- Στην Ιταλία και την Ισπανία μόλις πρόσφατα δόθηκε πραγματική προσοχή στο πρόβλημα.
- Επίσης, πρόσφατα θεσπίστηκαν νέες κοινοτικές οδηγίες σε σχετικούς τομείς.

Τι γίνεται στη συνέχεια;

Το έργο ολοκλήρωσε την πρώτη φάση επισκόπησης και έρευνας με τη δημοσίευση της έκθεσης σχετικά με την πρόληψη της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας στις αρχές του 2003.

- Τα πορίσματα της έκθεσης θα συζητηθούν περαιτέρω σε ευρωπαϊκό επίπεδο στο πλαίσιο ενός προτεινόμενου διεθνούς συνεδρίου.
- Είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθεί περαιτέρω έρευνα σε συγκεκριμένους τομείς, επαγγέλματα και τύπους βίας στην εργασία. Η έρευνα αυτή θα συμβάλει στη χάραξη πολιτικής και στην ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο.
- Επίσης, είναι αναγκαία η ανάπτυξη περαιτέρω ευρωπαϊκών κατευθυντήριων γραμμών, εγχειριδίων κατάρτισης και ενημερωτικού υλικού ώστε να προωθηθεί η κοινή κατανόηση των θεμάτων μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ.
- Τέλος, είναι επείγουσα ανάγκη η έρευνα και οι πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν στον τομέα αυτό να διεξαχθούν και στις υποψήφιες χώρες.

Πλήρες κείμενο:

<http://www.eurofound.eu.int/publications/EF02109.htm> (έκθεση)

Περισσότερες πληροφορίες: John Hurley στη διεύθυνση joh@eurofound.eu.int.

Εργασίες του ιδρύματος σε σχετικά θέματα:

<http://www.eurofound.eu.int/working/harass.htm>

Violence at work in the European Union: Recent findings

(Η βία στην εργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση: πρόσφατα πορίσματα)
<http://www.ilo.org/public/english/protection/safework/violence/eusurvey/eusurvey.htm>

Preventing racism in the workplace: a report of 16 European countries

(Η πρόληψη του ρατσισμού στο χώρο εργασίας: μία έκθεση για 16 ευρωπαϊκές χώρες)
<http://www.eurofound.eu.int/publications/EF9623.htm> (έκθεση)
<http://www.eurofound.eu.int/publications/EF9624.htm> (περίληψη με δυνατότητα δωρεάν τηλεφόρτωσης)

European compendium of good practice for the prevention of racism at the workplace

(Ευρωπαϊκή σύνοψη ορθής πρακτικής για την πρόληψη του ρατσισμού στο χώρο εργασίας)
<http://www.eurofound.eu.int/publications/files/EF9751EN.pdf> (περίληψη)